

De Dorothy-gemeenschap: het huis met de fietspomp

Het huis van de Dorothy-gemeenschap brengt onmiddellijk rust. Even geen gedachten aan status en succes, maar praten met mensen die het anders doen. Waar je gewoon kan aanbellen voor een gesprek of kan slapen als je nergens anders terecht kan. Of, als je niet precies weet wat je zoekt, je banden op kan pompen met de fietspomp. Want die is er ook.

Inge de Jong

'Je moet klein beginnen,' zegt Matthias over de fietspomp. 'Lang niet iedereen loopt zomaar naar binnen, en voor die mensen willen we er ook gewoon zijn.' Het is zondag-

Matthias terwijl Herman aanschuift. 'Dat is een hele praktische interpretatie van het Christendom, die de nadruk legt op gastvrijheid en steun aan mensen aan de rand van de samenleving.' De droom om een woongemeenschap te starten bestond al jaren, maar de groep moest wachten op een plek. Eind 2020 kwam die er. De Diaconie van de Protestantse kerk van Amsterdam kocht toen een flink aantal hectare grond op de rand van Uithoorn, inclusief dit huis. De Catholic Worker beweging zelf kwam op gang in de jaren '30 in Amerika. Het begon met de ontmoeting tussen filosoof Peter Maurin en Dorothy Day, een radicaal-linkse verpleegster en journalist. Dorothy's

gastvrijheid en barmhartigheid. Daarom willen we van dit huis een plek maken waar iedereen terecht kan. Soms zal dat voor een middag zijn, maar op de lange termijn willen we ook een plek bieden aan mensen die tussen wal en schip zijn gevallen.' Matthias heeft zijn ideeën niet van vreemden. Hij groeide deels op in Afghanistan, waar zijn ouders werkten voor diverse ontwikkelingsorganisaties. Ook Herman heeft al een weg afgelegd. 'Toen ik achttien was wilde ik de wereld redden en belangrijke dingen doen in Afrika,' lacht hij. Uiteindelijk belandde hij niet in Afrika, maar in een Christelijke gemeenschap annex soepkeuken in Los Angeles. Daarna woonde hij in Londen, bij een Catholic Worker

'We moeten gewoon met mensen gaan praten'

ochtend. We drinken thee aan een grote keukentafel met uitzicht op de weilanden tussen Uithoorn en Amstelveen. Sinds oktober 2020 wonen, eten en slapen ze hier samen: Matthias, Mieke en Iris, en het kleine gezin Anna en Herman met dochter Naomi (3). 'We zijn ieder op onze eigen manier geïnspireerd door de Catholic Worker beweging,' vertelt

activisme en haar anarchistische inslag lieten zich goed mengen met Peters geloofsovertuiging, en samen startten ze de krant *Catholic Worker*. Deze krant betekende het begin van een wereldwijde beweging die draait om gastvrijheid voor de allerarmsten, maar óók om het protesteren tegen autoriteiten die niet naar deze mensen omkijken. Vooral de naam Dorothy Day is blijven hangen, en zij wordt door velen gezien als de invloedrijkste katholieke van haar tijd. Paus Franciscus noemt haar zelfs in één adem met Abraham Lincoln en Martin Luther King. Iets waar ze zelf waarschijnlijk haar schouders over op zou halen.

Je geloof leven

De Dorothy-gemeenschap blijft dicht bij de visie die Dorothy ooit zelf had: praktiseren. Matthias: 'We willen laten zien dat je je geloof kan leven. Geloof zit voor ons in spiritualiteit, maar ook in rechtvaardigheid,

gemeenschap. Hier leerde hij zijn vrouw Anna kennen. Op dat moment laat dochter Naomi een beker vallen en ontstaat er tumult in de keuken. Onder luid protest wordt ze even later met zachte hand door Anna uit de kamer verwijderd. 'Dat is ook het leven hier,' lacht Herman. 'We zijn net een familie.'

Vorm van protest

De Dorothy-gemeenschap is meer dan een ontmoetingsplek. De leden werken ook aan een nieuwe manier van leven met elkaar en met de natuur. 'Ik maak me veel zorgen over het klimaat,' vertelt Matthias. 'Daarom proberen we hier in huis zo duurzaam mogelijk te leven.' Zo kopen de bewoners zo min mogelijk spullen en maken ze veel zelf. Ook zijn de gezamenlijke maaltijden veganistisch. Daar hebben ze een handig systeem voor bedacht. 'Alle veganistische etenswaren betalen we van de gezamenlijke

rekening, de niet-veganistische betalen we zelf,' legt Matthias uit. 'Zo wordt het financieel voordeliger om veganistisch te eten, zonder dat we dit aan elkaar opleggen.'

Met dit soort kleine tweaks laten de bewoners van de Dorothy-gemeenschap zien dat samenleven ook anders kan. Maar soms klinkt hun protest luider. Zo reist Herman weleens af naar demonstraties, bijvoorbeeld bij de kolenmijnen in Duitsland. 'Ik protesteer altijd zonder geweld,' vertelt hij. 'Maar ik wil mensen wel laten weten dat er grote problemen zijn die om actie vragen.' Matthias trekt er zelf niet op uit, maar hij steunt zijn huisgenoot wel. 'We protesteren allemaal op onze eigen manier,' vertelt hij. 'En de manier waarop wij hier wonen is eigenlijk ook een vorm van protest. Tegen het uit de hand gelopen kapitalistische systeem en tegen de consumptie-maatschappij, maar ook tegen een systeem dat niet altijd goed uitpakt voor de kwetsbaren.'

Bruggen slaan met een moestuin

Na een tweede kop thee staan we op voor een rondje over het terrein. In de tuin zijn de eerste tekenen van een ontmoetingsplaats al zichtbaar. 'Dit zijn we samen aan het opknappen,' zegt Herman, wijzend op de overwoekerde tuin. 'Hier willen we activiteiten gaan organiseren en mensen samenbrengen.' Dat wordt een uitdaging, weten de bewoners. 'We zien dat verschillende bevolkingsgroepen weinig met elkaar omgaan,' vertelt Matthias. 'Dat zit 'm niet in religie en afkomst alleen. De jonge idealisten uit Amsterdam denken bijvoorbeeld veel

na over wereldproblematiek, maar hebben geen contact met mensen die vooral bezig zijn om rond te komen. En dat terwijl ze veel van elkaar kunnen leren.' Om een brug te slaan tussen al die verschillende mensen heeft de Dorothy-gemeenschap een biologische moestuin aangelegd op het land van de burens. Wie wil, kan een middag komen helpen. De opbrengst gaat naar mensen die normaal gesproken geen biologische groente en fruit kunnen betalen.

Terwijl we teruglopen naar het huis, neem ik de omgeving in me op. Ik vraag me af of ik iets kan meenemen van deze plek naar het drukke Amsterdam, en hoe de twee werelden te combineren zijn. Naast me blikken Matthias en Herman terug op dit eerste jaar als leden van hun eigen leefgemeenschap. Ook zij zijn nog zoekende naar hun vorm, merken ze. 'We weten nog niet of onze manier van leven inspireert of afschrikt,' lacht Matthias. 'We zijn nu in een onderzoekende fase. We willen weten wat er leeft in de omgeving en in de verschillende groepen van de samenleving. En dan willen we samen met ze aan de slag. Daarvoor moeten we gewoon met mensen gaan praten.' De moestuin helpt daarbij, zeker nu de coronamaatregelen worden losgelaten en mensen weer vaker samenkomen. Maar die fietspomp, die doet z'n werk al. 'Laatst hoorden we via via dat iemand het had over *dat huis met de fietspomp*,' lacht Matthias. 'En zo begint het.'

Inge de Jong is contentmarketeer bij een digital marketingbureau en woont in Amsterdam.

Wil je meer weten over de Dorothy-gemeenschap of wil je een keer langsgaan? Kijk op www.dorothygemeenschap.nl.

Wie ziet de hardwerkende vluchteling?

'Alhamdulillah!' riep de Nederlandse topsportster, Sifan Hassan, uit toen ze als eerste finishte bij de 10 kilometer sprint tijdens de Olympische Spelen in Tokyo. 'God zij gedankt!' De kleine, tengere vrouw met de donkere bos haar stond met haar gouden medaille op het erepodium, terwijl het Wilhelmus klonk. Tijdens de slotceremonie droeg ze de Nederlandse vlag. Bij de huldiging in Den Haag werd ze ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Iedereen juichte haar vol respect en trots toe. Wie had ooit kunnen denken dat een vluchteling uit een van de armste landen ter wereld ons land zou vertegenwoordigen? Een zwarte vrouw? De geest van de Olympus, die grenzen doorbreekt, maakte het mogelijk dat Sifan alle vooroordelen en minachting jegens vluchtelingen en 'economische gelukszoekers' uitdaagde en ons allemaal beschaamde.

Haar verhaal is dat van velen. Op haar vijftiende kwam ze moederziel alleen vanuit Ethiopië in Nederland aan. Ze kwam terecht in de opvang voor minderjarige asielzoekers met niet meer dan wat spulletjes in een plastic zak. Via de atletiekvereniging ter plaatse werd het schichtige, terughoudende meisje aan-gemoedigd om haar talent te ontwikkelen. Ze sportte zich naar de top, maar het verkrijgen van een verblijfsvergunning en de naturalisatie tot Nederlander was een lange, moeizame weg. Als mensen haar niet gezien en opgemerkt hadden, was ze ongetwijfeld een van de honderdduizenden ongedocumenteerden in Nederland geweest zonder inkomen en vaste verblijfplaats. Ze zou over het hoofd zijn gezien, terwijl ze probeerde te overleven van verschillende schoonmaakbaantjes. Ze zou nu misschien koffie schenken in een van onze kerken of de vloer dweilen in onze keuken, maar in plaats daarvan heeft ze ons openlijk een lesje geleerd: ze is het trotse gezicht van een onzichtbare en vernederde groep. Alhamdulillah.

Voor mijn deur staat Gloria, een ikoon van de vrouw die Sifan ook had kunnen zijn: ondanks alles trots, lief en dapper. Ze heeft maandenlang gewoond bij een gezin dat haar inhuurde voor het huishouden, maar haar ook huur liet betalen voor een piepklein kamertje zonder wc en douche. Nu moet ze daar weg zonder enige zekerheid, rechten, inkomsten of een sociaal vangnet. Naar haar land, Ghana, kan ze niet terug. Ze zit gevangen in een systeem dat haar niet erkent en waarvoor ze niet bestaat. Maar ze is er wel, ze leert Nederlands, neemt fietslessen en met geleend geld probeert ze wat geld te verdienen door koekjes te bakken in 'Gloria's kitchen'. Wie ziet haar, Alhamdulillah? Terwijl de demissionaire regering bekvecht, staat zij op mijn deurmat. Zij is een mens. 'By the grace of God, I will survive,' zegt ze. Alhamdulillah.

Margrietha Reinders is buurt-dominie in Amsterdam.

Eigen foto

